

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Csepregi Tamás ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Lehner Béla ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **jogalap nélküli gazdagodás és kártérítés megfizetése** iránt a Győri Városi Bíróságnál G.21.707/2009., valamint G.20.896/2010. számon folyamatban volt és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2.Gf.21.194/2010/11. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2.Gf.21.194/2010/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 35.500 (Harmincötezeröttszáz) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes tulajdonát képezte forgalmi rendszámú, M típusú személygépkocsi. E járművet az alperes a Használtauto.hu internetes honlapon eladásra kínálta. A gépjárművet G L szerette volna megvásárolni, azonban a vételár rendelkezésére nem állt, hitelt részére nem folyósítottak. Ugyancsak eredménytelen volt a I és T Kft. (továbbiakban: T Kft.) hitelképességi vizsgálata, mely cég ügyvezetője G L élettársa, T I volt.

Annak érdekében, hogy a T Kft. lízingszerződést köthessen a személyautóra, s ekként az használatába kerüljön, a gépjárművet az alperestől a 2008. szeptember 23-án kelt adásvételi szerződés szerint 5.000.000 Ft vételár ellenében a felperes vásárolta meg. Az alperes által kiállított számla szerint a fizetési határidő 2008. október 3-a volt.

Ugyancsak 2008. szeptember 23-ai keltű, az alperes ügyvezetőjének férje, P Á hitelező, valamint G L és T I adósok között létrejött „Kölcsönszerződés” elnevezésű okirat, mely szerint a személygépkocsi megvásárlásához a hitelező 500.000 Ft-ot 2008. október 31-ei visszafizetési határidővel az adósoknak kölcsönadott.

2008. szeptember 26-án a felperes a járművet az L Zrt. részére 5.200.000 Ft vételár ellenében továbbértékesítette.

Az L Zrt. lízingbeadó és a T Kft. mint lízingbevevő között egyedi lízingszerződés jött létre a perbeli gépkocsira. A T Kft-t terhelő önerő „első lízingdíj” 1.040.000 Ft volt, melyből a felperes előadása szerint a T Kft-nek fizetett meg 840.000 Ft-ot. A 4.160.000 Ft vételár-részt az L Zrt. 2008. október 8-án a felperesnek átutalta. Ezt az összeget a felperes az alperesnek nyomban megfizette.

A per tárgyát képező személygépkocsit G L 2008. október 3-án szállította el ténylegesen az alperestől.

Az alperes a 2008. december 5-én kelt levelében felszólította a felperest, hogy 15 napon belül fizesse meg tartozása fennmaradó részét, 840.000 Ft-ot. A felperes a követelést nem vitatta, s nem is teljesített, ezért az alperes 2009. január 21-ei keltezéssel a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságnál kérte a felperes fizetéseképtelenségének megállapítását és felszámolásának elrendelését.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2009. szeptember 11-én meghozott Fpk.247/2009/6. számú végzésével megállapította jelen per felperese fizetéseképtelenségét, egyúttal felszámolását főeljárásként elrendelte.

Abból a célból, hogy a végzés ne emelkedjen jogerőre, 2009. október 1-én 1.079.800 Ft-ot a felperes az alperesnek átutalt. Ebből az összegből 135.000 Ft volt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Fpk.247/2009/6. számú végzése szerinti, a felszámolási eljárásban felmerült költség; a megfizetett késedelmi kamat 104.800 Ft-ot tett ki.

A felperes kereseti kérelmében 1.079.800 Ft, valamint ennek 2009. október 2-től a kifizetés napjáig terjedő időre járó törvényes kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Álláspontja szerint a felek, továbbá a T Kft. közötti megállapodás szerint 840.000 Ft-ot az alperes részére a T Kft-nek kellett volna megfizetnie. Ezt a tényt bizonyítja a P Á, valamint G L és T I között létrejött színlelt kölcsönszerződés, mely a T Kft-nek az alperessel szemben fennálló tartozását leplezi. Utalt arra, hogy

840.000 Ft-ot, ennek kamatát, valamint a felszámolási eljárás során felmerült költséget (a tőkeösszegezen kívül 239.800 Ft-ot) kizárólag azért fizette meg, hogy felszámolását elkerülje; a teljesítés nem minősül tartozáselismerésnek.

Az alperes a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben marasztalását kérte. Hivatkozott arra, a felperessel került jogviszonyba; harmadik személy, azaz a T Kft. részéről történő teljesítést nem kötöttek ki. A 2008. szeptember 23-ai keltezésű kölcsönszerződésből nem következik, hogy a vételár megfizetése tárgyában a szerződésben írtakhoz képest másképp állapodtak volna meg. Azzal, hogy a felszámolási eljárás során a felperes követelését teljesítette, tartozását elismerte.

A hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 64.000 Ft perköltséget. Álláspontja szerint a 2008. szeptember 23-ai adásvételi szerződés egyértelműen rögzíti, hogy a vételár megfizetésére a felperes köteles. A felperes a gépjárművet is egyedüli tulajdonosként értékesítette, s a harmadik személyként részteljesítő félként megjelölt T Kft. az utóbb megkötött lízingszerződéssel nevesített speciális pozícióba került. Az a körülmény, hogy a felperes 840.000 Ft önerő megfizetését igazolta a lízingbevevő részéről anélkül, hogy ezt megfizették volna részére, nem érinti az alperes felé fennálló kötelezettségét. A városi bíróság szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy mögöttes megállapodás jött volna létre, miszerint a lízingbevevő az önrészt közvetlenül az alperesnek fizeti meg. Elfogadta P Á tanú vallomását abban a vonatkozásban, miszerint 500.000 Ft kölcsön adására azért volt szükség, hogy a T Kft. ezt az összeget mint önerőt a felperesnek meg tudja fizetni. A P Á, továbbá G L és T I közötti kölcsönszerződés a mögöttes megállapodás létrejöttét ugyancsak nem támasztja alá egyértelműen, hiszen a felperes maga igazolta az önrész részére történő megfizetését, amelynek forrása a kölcsön is lehetett. Mivel a bíróság nem fogadta el a felperesnek azon állítását, hogy az alperesnek nem tartozott, a felszámolási eljárásra tekintettel kiegyenlített 1.079.800 Ft és 840.000 Ft különbözetét (239.800 Ft) sem érvényesíthet alappal kártérítésként. A Győri Városi Bíróság G L és T I tanúkenti meghallgatását azért nem foganatosította, mert a felperes erre irányuló indítványát késedelmesen terjesztette elő.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 2011. szeptember 26-án meghozott 2.Gf.21.194/2010/11. számú ítéletével a városi bíróság ítéletét megváltoztatta, s kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.079.800 Ft-ot, és annak kamatait, továbbá 266.030 Ft első- és másodfokú perköltséget.

A megyei bíróság hivatkozott arra, a bizonyítási eljárás anyagává tette a másodfokú eljárás során beszerzett, a Győri Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztály előtt 08010/6790/2010/Bü. szám alatt csalás bűntettének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen indult eljárásban G L és T I tanúkénti meghallgatásáról készült jegyzőkönyveket. Emellett részben lefolytatta az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítást, s tanúként hallgatta meg T I-t. Őt érintően kifejtette, a városi bíróság az idézési cím bejelentésére vonatkozóan nem adott ki a Pp. 141. § /6/ bekezdésének terhe melletti felhívást a felperesnek, így késedelmes előterjesztésre hivatkozással alaptalanul mellőzte a 2010. október 5-ei tárgyaláson idézési címmel bejelentett tanú megidézését. A beszerzett jegyzőkönyvben foglaltak, valamint T I meghallgatása alapján a tényállást akként állapította meg, miszerint G L, illetve T I autót szerettek volna vásárolni, ezért a felperes felajánlotta, segít nekik hitelt szerezni. Bár 800.000 Ft-ot kellett volna biztosítaniuk, csupán 300.000 Ft-juk volt, amit a hitel intézése után P Á-nak átadtak, majd ügyvéd által ellenjegyzett okiratban elismerték, 500.000 Ft-tal tartoznak P Á-nak. Egyikük sem kapott semmilyen pénzösszeget az alperestől, vagy P Á-tól; a pénzzel még tartoznak, bár visszafizetését azóta sem kérték tőlük.

A másodfokú bíróság szerint a városi bíróság G L perbeli meghallgatását alap nélkül mellőzte; meghallgatása a fellebbezési eljárásban kétszeri szabályszerű idézés ellenére sem volt foganatosítható. Azonban enélkül is kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a gépjármű értékesítése kapcsán a vételár fizetése vonatkozásában a felek által aláírt szerződés adta jogviszony keretein túlmutatóan, az ebben az okiratban rögzítettektől részben eltérő tartalommal ténylegesen olyan megállapodás jött létre, amely a vételár utalással nem finanszírozott részét illetően a felperest az adásvételi szerződés alapján formailag fennálló fizetési kötelezettség alól ténylegesen mentesítette, mert 840.000 Ft megfizetését G L és T I vállalták. Ők egyik fél javára, vagy ellenére sem lehettek elfogultak, hiszen saját, részben már teljesített fizetési kötelezettségüket ismerték el. Ezzel szemben az alperes érdekkörébe tartozó P Á szavahihetősége több szempontból is megkérdőjeleződött, ellentmondó vallomásokat tett. Életszerűtlen, hogy 500.000 Ft-ot adjon kölcsön G L-nak akkor, amikor a gépkocsi értékesítése kapcsán semmiképpen nem szeretett volna vele, illetve a hozzá kötődő T Kft-vel jogviszonyba kerülni. A bizonyított mögöttes megállapodásra tekintettel az alperes a felperes által tartozatlanul megfizetett 840.000 Ft, továbbá a felszámolási eljárás miatt a felperest ért 236.800 Ft vagyoni hátrány visszafizetésére is köteles a Ptk. 361. §-a, 363. §-a, továbbá 339. §-a alapján.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését,

elsődlegesen a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan tartalma szerint a városi bíróság ítéletének helybenhagyását.

A felperes hivatkozott arra, hogy a 2008. szeptember 23-án a felek között létrejött adásvételi szerződés tartalmának megállapítására vonatkozó kereseti kérelmet nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság nem állapíthatta volna meg, az adásvételi szerződés mennyiben és miként jött létre az írásba foglalthoz képest eltérő tartalommal. A felperes P Á, valamint G L és T I közötti kölcsönszerződés vonatkozásában sem terjesztett elő olyan tartalommal kereseti kérelmet, mely arra irányult volna, hogy a bíróság azt állapítsa meg, a felek között nem kölcsönügylet jött létre, hanem az okirat valamiféle tartozáselismerő nyilatkozatot tartalmaz. Ebből következően a másodfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett, megsértve ezzel a Pp. 213. §-át.

A felperes nem terjesztett elő kereseti kérelmet a perbeli lízingszerződés érvénytelenségének, vagy annak nem valós tartalmának megállapítására irányulóan. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Tódor Ibolya tanú vallomását nem tekinthette volna következetesnek és ellentmondásmentesnek, hiszen az ellentétben áll az érvényes és soha nem vitatott lízingszerződésben foglaltakkal. Ez utóbbi azt bizonyítja, hogy a T Kft. az L Zrt.-vel mint tulajdonossal kötött szerződést. A lízingszerződést érintően a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 196. § /1/ bekezdését, mert azzal mint magánokirattal szemben bizonyítást nem folytattak le.

A másodfokú bíróság az általa foganatosított bizonyítási eljárás során megszegte a Pp. 3. § /3/ bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségét is. Ezzel a felek, de különösen az ő jogait megsértette, hiszen védekezését ennek a tájékoztatásnak a tudatában kellett volna megtennie.

Az alperes utalt arra is, a felperes a visszakövetelt 1.079.000 Ft-ot a felszámolási eljárásban született egyezség alapján fizette meg részére. Ez az egyezség anyagi és alaki jogerővel bír, az abban foglaltak nem tehetők vita tárgyává. A felperes soha nem tett olyan tartalmú nyilatkozatot, miszerint jogfenntartással teljesített. Hivatkozott végül arra is, az eljáró bíróságok őt a felszámolási eljárással kapcsolatos bizonyítási kötelezettségről nem tájékoztatták, ezzel kapcsolatos bizonyítékokat nem szereztek be, ilyeneket nem értékelték.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását, s az alperes felülvizsgálati perköltségben marasztalását kérte. Nyilatkozata szerint a perben végig azt az álláspontot képviselte, hogy az M személygépkocsit formálisan vásárolta meg az alperestől és formálisan értékesítette tovább az L Zrt.-nek, mely azt a T Kft.-nek adta lízingbe. A három szerződésből álló ügyletsorozat célja az volt, hogy a járművet az alperestől a T Kft. megszerezze. Az alperessel szemben fizetési kötelezettség kizárólag a T Kft-t terhelte; a kölcsönszerződés az alperes,

illetve P Á részére szolgált a tartozás biztosítékául. Miután a T Kft. fizetési kötelezettségének nem tett eleget, az alperes követelése érvényesítése céljából vele szemben terjesztett elő felszámolási kérelmet. A követelést soha nem ismerte el, de a felszámolási eljárásra tekintettel kénytelen volt megfizetni 1.079.800 Ft-ot. Álláspontja szerint a jogerős ítéletet hozó bíróság a kereseti kérelmen nem terjeszkedett túl.

A felperes úgy ítélte meg, a másodfokú bíróság alappal foganatosította az első fokon törvénysértő módon mellőzött bizonyítást, mely sikerrel járt. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságnak már nem kellett a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről a feleket előzetesen tájékoztatnia; ezen túlmenően az alperes jogi képviselővel járt el, aki megfelelően érvényesítette eljárási jogait.

A felperes véleménye szerint a felszámolási eljárás során egyezséget nem kötött, sőt a bíróság felhívására írásban úgy nyilatkozott, az alperes követelését nem ismeri el. Már ekkor jelezte, amennyiben teljesítésre kényszerül, úgy a teljes összeget peres úton fogja visszakövetelni az alperestől.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, s azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

Irányadó, hogy az eljáró bíróságoknak a felperesnek a 2009. október 6-ai tárgyaláson módosított kereseti kérelme tárgyában kellett döntenük. E módosított kereseti kérelem marasztalásra irányult. A Pp. 123. §-ából következően megállapításra irányuló kereseti kérelemnek azt követően, hogy a felszámolási eljárás során a felperes teljesített, nem is lett volna helye. A jogerős ítéletet hozó Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a felek között létrejött adásvételi szerződést, továbbá a 2008. szeptember 23-ai dátummal „Kölcsönszerződés” elnevezéssel keletkezett okiratot a kereseti kérelmen nem túlterjeszkedve, e bizonyítékokat a Pp. 206. § /1/ bekezdése szerint más bizonyítékokkal egybevetve, azokat a maguk összességében értékelte. Az ekként megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban is irányadó, mivel - a nyilvánvaló, egyértelmű meglapozatlanság esetét kivéve - a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdések az eljárásnak ebben a szakaszában immár nem vizsgálhatók (BH.1995.226.).

Téves az alperesnek az L Zrt., valamint a T Kft. között létrejött lízingszerződéssel kapcsolatos okfejtése is. A peres félként nem szereplő személyek közötti lízingszerződés tartalmát a felek nem vitatták. T I tanú vallomása nem is erre vonatkozott, hanem arra, hogy a felek között létrejött adásvételi szerződésben rögzített vételár meghatározott része tekintetében neki, illetőleg élettársának, G L-nak kellett volna teljesítenie.

Nem állapítható meg az sem, hogy a jogerős ítéletet hozó bíróság az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíróan a feleket előzetesen a bizonyítási teher alakulásáról nem tájékoztatta. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2.Gf.21.036/2009/3. számú - a Győri Városi Bíróság G.21.707/2009/3. számú ítéletének hatályon kívül helyezéséről és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasításáról rendelkező - végzése tartalmazza, hogy az okiratokkal szembeni bizonyításra a felperesnek lehetőséget kell adni. A jogerős ítéletet hozó bíróság az ítéletből is megállapíthatóan a felperest tekintette annak a félnek, amelyre a bizonyítási teher hárult a jogvita eldöntését érintő releváns tények vonatkozásában. A Kúria megítélése szerint, a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt a felperessel szemben Fpk.247/2009. számon indult felszámolási ügy iratai a tényállás megállapításához szükséges mértékben az eljáró bíróságok rendelkezésére álltak, így a felülvizsgálati kérelemben ezzel kapcsolatban kifejtetteket nem találta alaposnak.

Aggálytalanul megállapítható, a felszámolási eljárásban az alperes követelését a felperes azért elégítette ki, hogy a felszámolását elrendelő végzés jogerőre emelkedését megakadályozza. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 26. § /3/ bekezdéséből következően a felszámolási eljárás során a tartozás kiegyenlítése nem minősül tartozáselismerésnek, az a teljesítés polgári peres eljárásban történő visszakövetelését nem zárja ki. A felperesi teljesítés tehát nem tekinthető akként, hogy ezzel az alperessel szembeni tartozását elismerte volna, különösen nem res iudicata hatállyal bíró egyezségnek.

A fent kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemben felhozott indokok alapján vizsgálta - és azt e körben nem találta jogszabálysértőnek, ezért a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán irányadó Pp. 78. § /1/ bekezdése alkalmazásával az alperest a felperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére kötelezte, melynek összegét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ és /5/ bekezdése alapján állapította meg, mely összeg az ÁFA-t is tartalmazza.

Budapest, 2012. április 17.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke

Dr.Szabó Péter sk. előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk. bíró